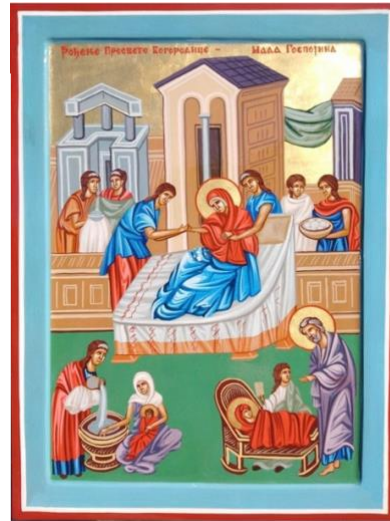

**Српска Православна Црква Рођење Пресвете Богородице
Недељник – Weekly Bulletin**

Priest: Fr. Đorđe Tomić
Cell: (540)-223-6019
Email: tomicg93@gmail.com
Website: www.serbianorthodoxchurchvirginia.com
Facebook Page: The Nativity of the Most Holy Theotokos

Друга недеља Часног поста: Свети Григорије Палама – The Second Sunday of the Great Lent: St. Gregory Palamas

Тропар Светом Григорију Палами (глас 8.)

Свећњаче православља, утврђење Цркве и учитељу, доброто монаха, несавладиви заштитниче богослова, чудотворче Григорије, похвало Солуна, проповједниче благодати, моли се непрестано за спасење душа наших.

Troparion St. Gregory Palamas (Tone 8)

O luminary of Orthodoxy, support and teacher of the Church, / ideal of monks and invincible champion of theologians, / O wonderworker Gregory, boast of Thessalonika and herald of grace, / always intercede for all of us that our souls may be saved.

Кондак Триоду (глас 4.)

Сада је вријеме спасења, пред вратима суда постећи устајемо и приносимо сузе умиљења, милостиво зовући: Сагрјешисмо више од пјеска морскога, али нам опрости Створитељу свих, да примимо неувенљиве вјенце славе.

Kontakion Triod (Tone 4)

Now is the time for action! / Judgment is at the doors! / So let us rise and fast, / offering alms with tears of compunction and crying: / "Our sins are more numerous than the sands of the sea; / but forgive us, O Master of All, / so that we may receive the incorruptible crowns."

Кондак Светом Григорију Палами (глас 8.)

Као свештено и Божанско оруђе премудрости и свијетлу трубу богословља, сложено те пјесмама славимо, Григорије краснорјечиви. Но као што разумом Господу предстојиш, ка Њему ум наш оче води, да ти кличемо: Радуј се проповједниче благодати.

Kontakion St. Gregory Palamas (Tone 8)

Holy and divine instrument of wisdom, / radiant and harmonious trumpet of theology, / we praise you in song, O divinely-speaking Gregory. / As a mind standing before the Primal Mind, guide our minds to Him, Father, / so that we may cry aloud to you: "Rejoice, herald of grace."

Свети Григорије Палама

Ова недеља је првобитно била посвећена Светом Поликарпу Смирнском (23. фебруар). После његовог прослављања 1368. године, други помен Светог Григорија Паламе (14. новембра) одређен је за другу недељу Великог поста као други „Тријумф Православља“. Свети Григорије Палама, архиепископ солунски, рођен је 1296. године у Цариграду. Отац Светог Григорија постао је истакнути великодостојник на двору Андроника Другог Палеолога (1282-1328), али је убрзо умро, а сам Андроник је учествовао у подизању и васпитању Светог Григорија. Обдарен финим способностима и великом марљивошћу, Григорије је савладао све

предмете који су тада чинили комплетан курс средњовековног високог образовања. Цар се надао да ће се Григорије посветити државним пословима. Али Григорије, стар једва двадесет година, повукао се 1316. године на Свету Гору (други извори кажу 1318. године) и постао је искушеник у манастиру Ватопеду под руководством монашког старца Светог Никодима Ватопедског (11. јула). Ту је био пострижен и кренуо је путем подвижништва. Годину дана касније јави му се у виђењу свети јеванђелист Јован Богослов и обећа му своју духовну заштиту. Григоријева мајка и сестре су се такође замонашиле.

После упокојења старца Никодима, Свети Григорије је провео осам година духовног подвига под руководством старца Никифора, а после његове смрти, Григорије се преселио у Лавру Светог Атанасија (5. јула). Овде је служио у трпезарији, а затим је постао црквени певач. Али после три године преселио се у мали скит Глосију, тежећи вишем степену духовног савршенства. Старшина овог манастира је почео да поучава младића методу непрестане молитве и умне делатности, који су гајили монаси, почев од великих пустињских подвижника четвртога века: Евагрија Понтијског и светог Макарија Египатског (19. јануар).

Касније, у једанаестом веку, Свети Симеон Нови Богослов (12. март) дао је детаљна упутства о умној делатности у току молитве, а светогорски подвижници су то спровели у дело. Искусна употреба умне молитве (или молитве срца), која захтева самоћу и тишину, назива се „исихазам“ (од грчког „хесикија“ што значи смирење, тишина), а они који је практикују називају се „исихастима“.

Током свог боравка у Глосији, будући јерарх Григорије је у потпуности прожео дух исихазма и усвојио га као суштински део свог живота. Године 1326, због претње турске најезде, он се са братијом повукао у Солун, где је потом и рукоположен у чин свештенослужитеља.

Свети Григорије је своје свештеничке дужности спојио са пустињачким животом. Пет дана у недељи проводио је у тишини и молитви, а само у суботу и недељу излазио је свом народу. Он је служио богослужења и држао проповеди. За присутне у цркви његово учење је често изазивало и нежност и сузе. Понекад је посећивао богословске скупове градске образоване омладине, на чијем је челу био будући патријарх Исидор. Вративши се из Цариграда, пронашао је место погодно за усамљенички живот у близини Солуна, области Верије. Убрзо је овде окупио малу заједницу усамљеничких монаха и руководио њом пет година.

Године 1331. светитељ се повукао на Свету Гору и живео у осами у скиту Светог Саве, близу Лавре Светог Атанасија. Године 1333. постављен је за игумана манастира Есфигмена у северном делу Свете Горе. Године 1336. светитељ се вратио у скит Светог Саве, где се посветио богословским радовима, настављајући тај рад до краја живота.

Тридесетих година 13. века десили су се догађаји у животу источне Цркве који су Светог Григорија сврстали међу најзначајније универзалне апологете Православља и донели му велику славу као учитеља исихазма.

Око 1330. године учени монах Варлаам је стигао у Цариград из Калабрије, у Италији. Био је аутор расправа о логици и астрономији, вешт и оштроуман беседник, добио је универзитетску катедру у престоници и почео да излаже дела Светог Дионисија Ареопагита (3. октобра), чија је „апофатичка“ („негативна“, за разлику од „катафатичне“ или „позитивне“) теологија је била подједнако призната и у Источној и у Западној Цркви. Убрзо Варлаам отпутује на Свету Гору, где се упознаје са духовним животом исихаста. Рекавши да је немогуће спознати суштину Бога, он је умну молитву прогласио јеретичком грешком. Путујући од Свете Горе до Солуна, а одатле у Цариград, а касније поново у Солун, Варлаам је улазио у спорове са монасима и покушавао да покаже створену, материјалну природу Таворске светлости (тј. на Преображење). Он је исмевао учење монаха о начинима молитве и о нествореној светлости коју виде исихасти.

Свети Григорије је, на молбу атонских монаха, најпре одговорио усменим опоменама. Али видећи узалудност таквих напора, он је своје теолошке аргументе изнео у писаној форми. Тако су се појавиле „Тријаде у одбрану светих исихаста“ (1338). Око 1340. године светогорски подвижници су, уз помоћ светитеља, саставили општи одговор на Варлаамове нападе, такозвани „Агиоритски Томос“. На Цариградском сабору 1341. године у цркви Свете Софије Свети Григорије Палама је расправљао са Варлаамом, фокусирајући се на природу светлости горе Тавор. Сабор је 27. маја 1341. године прихватио став Светог Григорија Паламе да се Бог, неприступачан по својој суштини, открива кроз Своје енергије, које су усмерене ка свету и могу да се сагледају, као светлост Тавора, али које нису ни

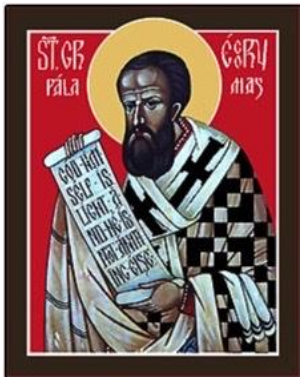
материјалне ни створене. Варлаамово учење је осуђено као јерес, а он сам је анатемисан и побегао је у Калабрију.

Али спор између Паламита и присталица Варлаама био је далеко од краја. Њима су припадали Варлаамов ученик, бугарски монах Акиндин, а такође и патријарх Јован XIV Калекос (1341-1347); њиховом мишљењу био је склон и цар Андроник III Палеолог (1328-1341). Акиндин, чије име значи „онај који не наноси штету“, заправо је нанео велику штету својим јеретичким учењем. Акиндин је написао низ трактата у којима је светог Григорија и атонске монахе прогласио кривим за изазивање црквених нереда. Светац је, заузврат, написао детаљно побијање Акиндинових грешака. Патријарх је подржао Акиндина и назвао Светог Григорија узрочником свих нереда и немира у Цркви (1344) и дао га затворити у тамницу на четири године. Године 1347, када је Јован XIV на патријаршијском престолу замењен Исидором (1347-1349), Свети Григорије Палама је ослобођен и постављен за архиепископа Солунског.

1351. Влахернски сабор је свечано потврдио православље његовог учења. Али Солунци нису одмах прихватили светог Григорија, и он је био приморан да живи по разним местима. На једном од његових путовања у Цариград византијски брод пао је у руке Турака. Чак и у заточеништву, Свети Григорије је проповедао затвореницима хришћанима, па чак и припадницима исламске вјере. Хагарени су били запањени мудрошћу његових речи. Неки од муслимана то нису могли да издрже, па су га тукли и убили би га да нису очекивали да ће за њега добити велику откупнину. Годину дана касније, Свети Григорије је откупљен и враћен у Солун.

Свети Григорије је учинио многа чудеса за три године пре своје смрти, исцељујући оболеле. Уочи упокојења јави му се у виђењу Свети Јован Златоусти. Са речима „У висине! У висине!“ Свети Григорије Палама је уснуо у Господу 14. новембра 1359. Године 1368. канонизован је на Цариградском сабору под вођством патријарха Филотеја (1354-1355, 1364-1376), који је саставио Житије и службе светитељу.

Saint Gregory Palamas

This Sunday was originally dedicated to Saint Polycarp of Smyrna (February 23). After his glorification in 1368, a second commemoration of Saint Gregory Palamas (November 14) was appointed for the Second Sunday of Great Lent as a second “Triumph of Orthodoxy.”_Saint Gregory Palamas, Archbishop of Thessalonica, was born in the year 1296 in Constantinople. Saint Gregory’s father became a prominent dignitary at the court of Andronicus II Paleologos (1282-1328), but he soon died, and Andronicus himself took part in the raising and education of the fatherless boy. Endowed with fine abilities and great diligence, Gregory mastered all the subjects which then comprised the full course of medieval higher education. The emperor hoped that the youth would devote himself to government work. But Gregory, barely twenty years old, withdrew to Mount Athos in

the year 1316 (other sources say 1318) and became a novice in the Vatopedi monastery under the guidance of the monastic Elder Saint Nikódēmos of Vatopedi (July 11). There he was tonsured and began on the path of asceticism. A year later, the holy Evangelist John the Theologian appeared to him in a vision and promised him his spiritual protection. Gregory's mother and sisters also became monastics.

After the demise of the Elder Nikódēmos, Saint Gregory spent eight years of spiritual struggle under the guidance of the Elder Nikēphóros, and after the latter's death, Gregory transferred to the Lavra of Saint Athanasius (July 5). Here he served in the trapeza, and then became a church singer. But after three years, he resettled in the small skete of Glossia, striving for a greater degree of spiritual perfection. The head of this monastery began to teach the young man the method of unceasing prayer and mental activity, which had been cultivated by monastics, beginning with the great desert ascetics of the fourth century: Evagrius Pontikos and Saint Macarius of Egypt (January 19).

Later on, in the eleventh century Saint Simeon the New Theologian (March 12) provided detailed instruction in mental activity for those praying in an outward manner, and the ascetics of Athos put it into practice. The experienced use of mental prayer (or prayer of the heart), requiring solitude and quiet, is called "Hesychasm" (from the Greek "hesychia" meaning calm, silence), and those practicing it were called "hesychasts."

During his stay at Glossia the future hierarch Gregory became fully imbued with the spirit of hesychasm and adopted it as an essential part of his life. In the year 1326, because of the threat of Turkish invasions, he and the brethren retreated to Thessalonica, where he was then ordained to the holy priesthood.

Saint Gregory combined his priestly duties with the life of a hermit. Five days of the week he spent in silence and prayer, and only on Saturday and Sunday did he come out to his people. He celebrated divine services and preached sermons. For those present in church, his teaching often evoked both tenderness and tears. Sometimes he visited theological gatherings of the city's educated youth, headed by the future patriarch, Isidore. After he returned from a visit to Constantinople, he found a place suitable for solitary life near Thessalonica the region of Bereia. Soon he gathered here a small community of solitary monks and guided it for five years.

In 1331 the saint withdrew to Mt. Athos and lived in solitude at the skete of Saint Savva, near the Lavra of Saint Athanasius. In 1333 he was appointed Igumen of the Esphigmenou monastery in the northern part of the Holy Mountain. In 1336 the saint returned to the skete of Saint Savva, where he devoted himself to theological works, continuing with this until the end of his life.

In the 1330s events took place in the life of the Eastern Church which put Saint Gregory among the most significant universal apologists of Orthodoxy, and brought him great renown as a teacher of hesychasm.

About the year 1330 the learned monk Barlaam had arrived in Constantinople from Calabria, in Italy. He was the author of treatises on logic and astronomy, a skilled and sharp-witted orator, and he received a university chair in the capital city and began to expound on the works of Saint Dionysius the Areopagite (October 3), whose “apophatic” (“negative”, in contrast to “kataphatic” or “positive”) theology was acclaimed in equal measure in both the Eastern and the Western Churches. Soon Barlaam journeyed to Mt. Athos, where he became acquainted with the spiritual life of the hesychasts. Saying that it was impossible to know the essence of God, he declared mental prayer a heretical error. Journeying from Mount Athos to Thessalonica, and from there to Constantinople, and later again to Thessalonica, Barlaam entered into disputes with the monks and attempted to demonstrate the created, material nature of the light of Tabor (i.e. at the Transfiguration). He ridiculed the teachings of the monks about the methods of prayer and about the uncreated light seen by the hesychasts.

Saint Gregory, at the request of the Athonite monks, replied with verbal admonitions at first. But seeing the futility of such efforts, he put his theological arguments in writing. Thus appeared the “Triads in Defense of the Holy Hesychasts” (1338). Towards the year 1340 the Athonite ascetics, with the assistance of the saint, compiled a general response to the attacks of Barlaam, the so-called “Hagiorite Tome.” At the Constantinople Council of 1341 in the church of Hagia Sophia Saint Gregory Palamas debated with Barlaam, focusing upon the nature of the light of Mount Tabor. On May 27, 1341 the Council accepted the position of Saint Gregory Palamas, that God, unapproachable in His Essence, reveals Himself through His energies, which are directed towards the world and are able to be perceived, like the light of Tabor, but which are neither material nor created. The teachings of Barlaam were condemned as heresy, and he himself was anathemized and fled to Calabria.

But the dispute between the Palamites and the Barlaamites was far from over. To these latter belonged Barlaam’s disciple, the Bulgarian monk Akyndinos, and also Patriarch John XIV Kalekos (1341-1347); the emperor Andronicus III Paleologos (1328-1341) was also inclined toward their opinion. Akyndinos, whose name means “one who inflicts no harm,” actually caused great harm by his heretical teaching. Akyndinos wrote a series of tracts in which he declared Saint Gregory and the Athonite monks guilty of causing church disorders. The saint, in turn, wrote a detailed refutation of Akyndinos’ errors. The patriarch supported Akyndinos and called Saint Gregory the cause of all disorders and disturbances in the Church (1344) and had him locked up in prison for four years. In 1347, when John the XIV was replaced on the patriarchal throne by Isidore (1347-1349), Saint Gregory Palamas was set free and was made Archbishop of Thessalonica.

In 1351 the Council of Blachernae solemnly upheld the Orthodoxy of his teachings. But the people of Thessalonica did not immediately accept Saint Gregory, and he was compelled to live in various places. On one of his travels to Constantinople the Byzantine ship fell into the hands of the Turks. Even in captivity, Saint Gregory preached to Christian prisoners and even to his Moslem captors. The Hagarenes were astonished by the wisdom of his words. Some of the Moslems were unable to endure this, so they beat him and would have killed him if they had not expected to obtain a large ransom for him. A year later, Saint Gregory was ransomed and returned to Thessalonica.

Saint Gregory performed many miracles in the three years before his death, healing those afflicted with illness. On the eve of his repose, Saint John Chrysostom appeared to him in a vision. With the words "To the heights! To the heights!" Saint Gregory Palamas fell asleep in the Lord on November 14, 1359. In 1368 he was canonized at a Constantinople Council under Patriarch Philotheus (1354-1355, 1364-1376), who compiled the Life and Services to the saint.